

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou ve věci žalobce: **M. L.**, zast. Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 8. 2014, č. j. CPR-8927-2/ČJ-2014-930310-V243,

t a k t o :

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Rozhodnutím Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie ze dne 25. 8. 2014, č. j. CPR-8927-2/ČJ-2014-930310-V243, bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina, odboru cizinecké policie (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 26. 4. 2014, č. j. KRPJ-13622/ČJ-2014-160022-SV.

Správní orgán prvního stupně svým rozhodnutím uložil žalobci podle ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu

cizinců“) správní vyhoštění s tím, že doba, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla stanovena v délce jeden rok. Důvodem rozhodnutí bylo zjištění, že žalobce od 23. 7. 2013 do 4. 2. 2014 pobýval na území České republiky neoprávněně.

II. Shrnutí žalobních bodů

Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 5. 9. 2014 se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a zastavení řízení.

Namítl, že správní orgány nepřezkoumatelně a nesprávně stanovily počátek jeho neoprávněného pobytu na den 23. 7. 2013, tedy den následující po rozhodnutí Ministerstva vnitra o žádosti žalobce o udělení víza. Do doručení informace o neudělení víza je však pobyt cizince na základě ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců oprávněný. Dále namítl, že ust. § 168 zákona o pobytu cizinců je nutno vykládat s ohledem na ústavní konformitu (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Obsahuje-li vyloučení použití části druhé a třetí správního řádu, přestože zákon o pobytu cizinců neupravuje způsob vedení samotného řízení, s ohledem na zásadu předvídatelnosti se ustanovení správního řádu použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Správním vyhoštěním by dále došlo k zásahu do jeho soukromého a rodinného života, neboť na území České republiky žije jeho manželka. Nebylo dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi zájmem státu a zájmem cizince na ochraně jeho rodinného života. Závažnost protiprávního jednání nedosahovala vysoké intenzity. Nakonec žalobce namítl, že správní orgán má rozhodovat na základě skutkového stavu v době vydání rozhodnutí. Dne 26. 4. 2014 však pobýval na území České republiky oprávněně. Z gramatického výkladu ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že správní vyhoštění nelze uložit cizinci, který před vydáním rozhodnutí pobýval na území neoprávněně, avšak v době vydání rozhodnutí již na území pobývá oprávněně. To dokládá i znění bodu 3 uvedeného ustanovení, ve kterém zákonodárce užil dokonavý vid, čas minulý, oproti bodu 2, kde užil sloveso o nedokonavém vidu a času přítomném.

III. Právní stanovisko žalované

Žalovaná ve vyjádření ze dne 2. 10. 2014 odkázala na odůvodnění správních rozhodnutí. Poukázala na to, že žalobce ve správním řízení netvrdil, že na území České republiky žije jeho manželka. Tvrzení, že N. S. žije na území České republiky, nepotvrzuje, že je jeho manželkou a žije s ním ve společné domácnosti. Šetřením v evidencích nebylo toto tvrzení potvrzeno, ale bylo zjištěno, že N. S. bylo uloženo správní vyhoštění (v právní moci 24. 9. 2014). Po dobu řízení o správním vyhoštění pobýval žalobce na území České republiky z titulu řízení vedeného z moci úřední, a proto bylo období neoprávněného pobytu stanoveno správně do 4. 2. 2014.

Z uvedených důvodů navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Replika žalobce

Ve své replice ze dne 23. 10. 2014 žalobce zdůraznil, že po celou dobu řízení namítal porušení ustanovení o doručování. Pro postup dle ust. § 23 odst. 1 správního řádu nebyly splněny podmínky. N. S. pobývá na území České republiky oprávněně, neboť proti rozhodnutí o správním vyhoštění podala žalobu.

IV. Shrnutí relevantních skutečností zjištěných ze správního spisu

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce do České republiky přicestoval v roce 2016 na vízum za účelem podnikání, které mu bylo několikrát prodlouženo, naposledy do 30. 4. 2013. Dne 29. 4. 2013 bylo zahájeno řízení k žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu, které bylo zastaveno rozhodnutím ze dne 5. 6. 2013 (usnesení nabylo právní moci dne 3. 7. 2013). Dne 30. 4. 2013 bylo dále zahájeno řízení o žádosti žalobce o trvalý pobyt, které bylo následně dne 6. 11. 2013 zastaveno. Dne 2. 5. 2013 bylo zahájeno řízení o žádosti o vízum nad 90 dnů za účelem strpění, přičemž dne 22. 7. 2013 byl učiněn záznam o neudělení víza. Záznam byl žalobci doručován prostřednictvím České pošty, s. p., přičemž zásilka byla připravena k vyzvednutí dne 23. 7. 2013 a dne 5. 8. 2013 byla vložena do schránky. Dne 25. 11. 2013 byla podána žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza, o které bylo rozhodnuto dne 8. 1. 2014, a toto rozhodnutí bylo doručeno zástupci žalobce dne 10. 1. 2014.

V. Řízení před správními soudy

Na výzvu soudu žalobce sdělil, že ke dni 26. 4. 2014 pobýval na území České republiky oprávněně na základě výjezdního příkazu, který mu byl udělen dne 4. 2. 2014 a postupně prodlužován až do 20. 9. 2015. V průběhu jeho platnosti z České republiky vycestoval. Žalovaná na výzvu soudu uvedla, že ke dni 26. 4. 2014 nedisponoval žalobce žádným pobytoým oprávněním uděleným z díkce zákona o pobytu cizinců.

Soud nařídil jednání dne 16. 2. 2017. Podáním ze dne 9. 2. 2017 sdělila právní zástupkyně žalobce, že žalobce již netrvá na tom, aby o žalobě bylo rozhodnuto u nařízeného jednání v uvedený den. Soud z obsahu znění tohoto sdělení usoudil, že žalobce souhlasí, aby bylo rozhodnuto bez nařízení jednání dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. nikoli, že žalobu bere zpět, neboť v takovém případě absentoval projev vůle jmenovaného výslovně prohlášení, že bere předmětnou žalobu zpět. Zrušení jednání bylo žalované oznámeno.

VI. Soud vycházel z následujících skutečností, úvah a právních závěrů

Žaloba byla podána včas (ust. § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (ust. § 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

V souladu s ust. § 75 odst. 1, § 2 s.ř.s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí žalované v mezích žalobních bodů včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů.

Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.

Předně však soud poznamenává, že se nemohl zabývat námitkou nesprávného doručování (nesplnění podmínek pro postup dle ust. § 23 odst. 1 správního řádu), neboť byla uplatněna opožděně.

Podle ust. § 71 odst. 2 věty třetí s.ř.s. může žalobce rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby.

Podle ust. § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout.

Jelikož bylo napadené rozhodnutí doručeno žalobci dne 28. 8. 2014, posledním dnem desetidenní lhůty pro podání žaloby (a tudíž i pro rozšíření žaloby o další žalobní body) bylo pondělí 8. 9. 2014 (desátý den připadá na neděli 7. 9. 2014). Žalobce však žalobní bod týkající se nesprávného doručování ve správním řízení neuplatnil v žalobě, která byla podána dne 5. 9. 2014, nýbrž až v replice, která byla podána dne 23. 10. 2014. Tento žalobní bod byl tedy uplatněn opožděně.

Soud se proto zabýval pouze žalobními body, které byly uplatněny včas v rámci žaloby. Žalobce mimo jiné namítal, že správní orgány nepřezkoumatelně a nesprávně stanovily počátek jeho neoprávněného pobytu na den 23. 7. 2013, tedy den následující po rozhodnutí Ministerstva vnitra o žádosti o udělení víza. Do doručení informace o neudělení víza však podle něj byl jeho pobyt oprávněný.

V první řadě nelze napadené rozhodnutí v této části považovat nepřezkoumatelné. Správní orgány řádně zdůvodnily, proč podle nich žalobce neoprávněně pobýval na území České republiky právě od 23. 7. 2013. Na odvolací námitku žalovaná také výslovně reagovala výkladem zákonných ustanovení a zdůvodnila, proč se na danou situaci neaplikuje část druhá a třetí správního řádu a proč je tedy rozhodné vydání rozhodnutí a ne doručení informace o rozhodnutí.

Jádrem sporu je otázka, zda fikce oprávněného pobytu dle ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců působí do okamžiku vydání rozhodnutí o neudělení víza nebo do oznámení tohoto rozhodnutí žadateli.

Podle ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců pokud o žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území podle § 33 odst. 1 písm. c) nebylo rozhodnuto v době platnosti oprávnění k pobytu cizince na území, považuje se jeho další pobyt na území za pobyt na toto vízum, a to až do rozhodnutí o žádosti.

Podle ust. § 168 zákona o pobytu cizinců ustanovení části druhé a třetí správního řádu se nevztahují na řízení podle § 9 (s výjimkou řízení podle § 9 odst. 4), § 10, § 19 odst. 1, § 20,

30, 33, 36, § 38 odst. 1, § 40, 41, 49, 50, 52, § 53 odst. 3, § 122 odst. 1 a 2, § 123a, § 135 odst. 3, § 148, § 154 odst. 2, § 155 odst. 1, § 180, 180b, 180d, 180e a 180h.

Podle ust. § 177 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) v případech, kdy správní orgán provádí úkony, na které se nevztahují části druhá a třetí tohoto zákona, postupuje obdobně podle části čtvrté.

Z citovaných ustanovení plyne, že na rozhodnutí o neudělení víza podle ust. § 33 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců se nevztahuje část druhá a třetí správního řádu, nicméně je nutno uplatnit část čtvrtou správního řádu. V důsledku toho je postup při neudělení víza méně formalizovaný, což se projevuje i tím, že rozhodnutí není písemně vyhotoveno a správní orgán pouze žadatele informuje o tom, jak bylo rozhodnuto a z jakých důvodů. Touto specifickou povahou se zevrubně zabýval Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) ve svém rozsudku ze dne 21. 12. 2011, č. j. 5 Ans 5/2011-221 (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), na který krajský soud v podrobnostech odkazuje.

Z této zvláštní povahy pak plyne výše nastíněný spor o to, do jakého okamžiku platí fikce oprávněného pobytu dle ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení totiž hovoří pouze o tom, že pobyt se považuje za oprávněný do „rozhodnutí o žádosti“. Krajský soud má za to, že toto slovní spojení nelze interpretovat jako „vydání rozhodnutí o žádosti“, nýbrž jako „oznámení rozhodnutí o žádosti“, a to z následujících důvodů.

V první řadě je nutno vyjít z obecných právních principů, z nichž vyplývá, že každé rozhodnutí orgánu veřejné moci může založit, změnit či zrušit práva nebo povinnosti adresáta až okamžikem právní moci či vykonatelnosti, potažmo okamžikem předběžné vykonatelnosti. Rozhodnutí o neudělení víza je přitom při splnění podmínek ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců právě rozhodnutím, které ruší právo cizince na pobyt na území České republiky. Skutečnost, že rozhodnutí o neudělení víza se písemně nevyhotovuje, neznamena, že by toto rozhodnutí nenabývalo právní moci. To ostatně nepřímou vyplývá také z ust. § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který stanoví, že žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza nemá odkladný účinek. Tato žádost je totiž koncipována jako opravný prostředek proti rozhodnutí o neudělení víza (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2013, č. j. 8 As 119/2012-32). Obecně přitom odkladný účinek opravného prostředku odkládá právě právní moc (a vykonatelnost) rozhodnutí, není-li výslovně vyloučen, jako v tomto případě. Citované ustanovení tedy podporuje závěr, že účinky rozhodnutí o neudělení víza (zejména zánik oprávnění k pobytu) jsou spojeny s okamžikem jeho právní moci.

Na výše uvedeném nemůže nic změnit ani skutečnost, že s ohledem na ust. § 168 zákona o pobytu cizinců na danou situaci nedopadají ust. § 73 až 76 správního řádu. Tato výluka pouze znamená, že pro určení okamžiku právní moci rozhodnutí o neudělení víza je nutno opět vyjít z obecných právních principů. Zejména je nutno poukázat na zásadu ochrany práv nabytých v dobré víře vyjádřenou v ust. § 2 odst. 3 správního řádu. Z této zásady podle názoru krajského soudu plyne skutečnost, že právo pobývat na území České republiky na základě ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců nemůže cizinec v důsledku správního rozhodnutí pozbyt dříve, než je mu řádným způsobem toto rozhodnutí komunikováno. Do té doby je totiž v dobré víře, že na území České republiky pobývá oprávněně. Za okamžik právní moci rozhodnutí o neudělení víza je proto nutno považovat okamžik oznámení tohoto rozhodnutí adresátu.

Výše uvedené úvahy lze shrnout tak, že fikce oprávněného pobytu dle ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců se uplatní až do právní moci rozhodnutí o neudělení víza, která nastává oznámením rozhodnutí cizinci.

Lze tudíž přisvědčit žalobci, že správní orgány nesprávně určily počátek jeho neoprávněného pobytu dnem následujícím po dni vydání rozhodnutí o neudělení víza. Žalobce naopak na základě fikce dle ust. § 60 odst. 7 zákona o pobytu cizinců pobýval na území České republiky oprávněně až do 2. 8. 2013, kdy mu byl doručen záznam o neudělení víza. Zásilka se záznamem totiž byla uložena a připravena k vyzvednutí u České pošty, s. p. dne 23. 7. 2013, přičemž desátým dnem uložení (tj. 2. 8. 2013) se tato zásilka považuje za doručenou na základě ust. § 24 odst. 1 správního řádu (použitého obdobně dle ust. § 154 odst. 1 správního řádu). Podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza na uvedené nemohlo mít žádný vliv, neboť dle ust. § 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců tato žádost nemá odkladný účinek. Žalobce tedy na území České republiky nepobýval neoprávněně od 23. 7. 2013, nýbrž až od 3. 8. 2013.

Krajský soud nicméně zároveň shledal, že uvedené pochybení správních orgánů nemohlo mít žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Pobýval-li žalobce na území České republiky neoprávněně více než šest měsíců, je zcela nepodstatné, zda doba nelegálního pobytu byla o 10 dní kratší nebo delší. Konkrétní délka nelegálního pobytu není zákonnou podmínkou pro uložení správního vyhoštění, a ani se nepromítá do výroku rozhodnutí o správním vyhoštění.

Výše uvedené pochybení správních orgánů tedy nemělo žádný vliv na aplikaci ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců, nezaložilo nesprávnost výroku napadeného rozhodnutí (či jemu předcházejícího rozhodnutí o správním vyhoštění), a nemělo tudíž vliv na jeho zákonnost.

Dále stěžovatel namítl, že správním vyhoštěním by došlo k zásahu do jeho soukromého a rodinného života, neboť na území České republiky žije jeho manželka.

Zde je na místě předeslat, že žalobce ve správním řízení netvrdil, že má na území České republiky manželku a že by mohlo správní vyhoštění zasáhnout do jeho soukromého a rodinného života. Správním orgánům proto nelze vyčítat, že se takovou možností podrobněji nezabývali, když nyní tvrzená skutečnost nebyla zjištělná ani z jimi používaných evidencí.

Nutno dodat, že ani v řízení o žalobě žalobce své tvrzení nijak nespecifikoval. Nezmínil žádné konkrétní skutečnosti, které by umožňovaly například posouzení, jaká je právní povaha nebo intenzita jeho soužití s N. S. Žalobce nepředložil žádné doklady o tom, že se skutečně jedná o jeho manželku a že jde o reálné manželské soužití naplňující pojem rodinný život ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Neosvědčil-li žalobce ani existenci rodinného života a skutečnosti rozhodné pro hodnocení intenzity rodinných vazeb, nelze hodnotit správní vyhoštění z důvodu půlročního neoprávněného pobytu na území České republiky jako nepřiměřený zásah do takového rodinného života. Veřejný zájem na tom, aby cizinci pobývali na území České republiky na základě splněných zákonných podmínek, zde převládá nad pouze obecně tvrzeným rodinným a soukromým životem cizince. I v případě, že by žalobce skutečně pobýval na území České republiky s N. S. a ta byla jeho manželka, nic nenasvědčuje tomu, že by společné manželské soužití nemohli realizovat jakožto státní příslušníci Ukrajiny právě na Ukrajině. Nutnost vycestovat i s manželkou (mělo-li by být

manželské soužití nadále udržováno) je zcela přiměřená intenzitě porušení zákona o pobytu cizinců žalobcem. Tu hodnotí soud jako výraznou s ohledem na délku neoprávněného pobytu žalobce – více než 6 měsíců.

Nakonec soud neshledal důvodnou ani námitku, že oprávněnost pobytu žalobce měla být posuzována k datu vydání prvostupňového rozhodnutí, přičemž k tomuto datu pobýval žalobce na území České republiky oprávněně.

Ze shodných tvrzení účastníků vyplývá, že žalobce na území České republiky po celou dobu řízení o správním vyhoštění pobýval oprávněně, a to na základě výjezdního příkazu vydaného právě z důvodu vedeného řízení o správním vyhoštění.

Soud má nicméně za to, že tato skutečnost nemá vliv na aplikaci ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení *„Policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, [...] až na 3 roky, [...] pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu [...]“*.

Co se týče obecného pravidla pro určení, k jakému okamžiku má být zkoumán rozhodný skutkový stav ve správním řízení, lze odkázat například na rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79: *„Rozhodování správního orgánu podle skutkového stavu v době vydání rozhodnutí tedy vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání konstitutivního správního rozhodnutí. Teprve právní mocí takového rozhodnutí vzniká, mění se či zaniká právo a povinnost. Tento postup je brán jako samozřejmý a zavedený v historii správního soudnictví, jak vyplývá, například z rozhodnutí prvorepublikového NSS ze dne 20. 10. 1925, sp. zn. 8179/25, Boh.A. 5975/26. I to mohlo být důvodem, proč zákonodárce nepovažoval za nutné speciálně toto pravidlo kodifikovat do konkrétních ustanovení, na rozdíl od řízení přezkumného. V přezkumném řízení podle správního řádu se posuzuje soulad s právními předpisy podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání. I když tedy není výslovně stejný princip zmíněn v ustanoveních upravujících postup správního orgánu na prvním stupni, není důvod se domnívat, že zákonodárce měl v úmyslu uplatňovat tento princip pouze v přezkumném řízení.“* Jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 68/2008-126, uvedená zásada, že pro rozhodování správních orgánů je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání rozhodnutí, platí i pro rozhodnutí odvolacího správního orgánu.

NSS však také v rozsudku ze dne 17. 3. 2016, č. j. 7 Azs 29/2016-22, zdůraznil, že *„[v]ýše uvedené obecné pravidlo pro určení, k jakému okamžiku má být zkoumán rozhodný skutkový stav, ovšem nelze absolutizovat. Rozhodující je totiž především to, jaká skutečnost má být zkoumána. Má-li být posuzována skutečnost, která se odehrála v minulosti, nemůže být rozhodné, že nadále netrvá. Je-li například důvodem rozhodnutí o žádosti chování žadatele předcházející podání žádosti (např. spáchání trestného činu), nemusí být nijak významné, že se žadatel po podání žádosti již chová jinak (tj. trestnou činnost nepáchá). Je tedy nutno vždy zkoumat povahu skutečnosti, jejíž hodnocení zákon požaduje.“*

I v nyní projednávané věci je proto na místě zkoumat, jaká skutečnost je pro aplikaci ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců rozhodná – zda se má jednat o trvající stav či o skutečnost, která se udála v minulosti.

Je nutno žalobci přisvědčit v tom, že jazykový výklad citovaného ustanovení naznačuje, že podmínkou jeho aplikace je trvající neoprávněný pobyt cizince i v době vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Zákon totiž užívá nedokonavé sloveso v přítomném čase („pobývá“).

Soud však zastává názor, že nastíněný jazykový výklad neodpovídá smyslu citovaného ustanovení a celkové koncepci právní úpravy správního vyhoštění. K podobnému závěru dospěl zdejší soud také při interpretaci ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců v rozsudku ze dne 29. 11. 2016, čj. 32 A 60/2014-26. Volba dokonavého či nedokonavého vidu, respektive přítomného či minulého času v ust. § 119 zákona o pobytu cizinců nemůže být určujícím indikátorem pro vymezení, k jakému okamžiku má být rozhodná skutečnost posuzována. Nelze obecně vyslovit závěr, že by tato nuance byla skutečně záměrem zákonodárce a nikoliv pouze jeho nedůsledností. Vždy je proto potřeba se zabývat, jaký je smysl konkrétní skutkové podstaty obsažené v ust. § 119 zákona o pobytu cizinců.

Ostatně Ústavní soud pravidelně zdůrazňuje (viz nález ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), že gramatický výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě, zatímco k objasnění smyslu a účelu právní normy slouží i řada dalších výkladových metod. S tímto přístupem se ztotožnil také NSS například v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 26. 10. 2005, č. j. 1 Afs 86/2004-54 (č. 792/2006 Sb. NSS).

Smyslem právní úpravy správního vyhoštění je primárně zabránění dalšímu pobytu na území členských států Evropské unie těm cizincům, kteří nerespektují speciální legislativu jím určenou. Především jde o pravidla obsažená v zákoně o pobytu cizinců. Jak je patrné z jednotlivých skutkových podstat ust. § 119 zákona o pobytu cizinců, které mohou vést k uložení správního vyhoštění, rozhodující je dodržování uvedené legislativy v minulosti. Změna chování cizince (tj. skutečnost, že již právní předpisy dodržuje) sama o sobě nemůže automaticky zabránit vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Cílem zákona tedy není toliko napravit dosavadní protiprávní stav tak, aby cizinec nadále při pobytu na území České republiky právní předpisy dodržoval. Naopak je cílem zabránit dalšímu pobytu cizince na území České republiky (respektive Evropské unie), aby ani neměl po určitou dobu vůbec možnost právní předpisy dále porušovat.

Tento smysl by vůbec nemohl být naplňován, nebylo-li by možné uložit správní vyhoštění na základě ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců, pobýval-li by cizinec na území České republiky oprávněně v době vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Taková situace je totiž pravidlem, neboť cizincům (stejně jako žalobci v nyní projednávané věci) je právě z důvodu vedeného řízení o správním vyhoštění vydáván výjezdní příkaz, který je opravňuje k pobytu na území České republiky [viz ust. § 17 písm. d) a ust. § 50 odst. 3 zákona o pobytu cizinců]. Smyslem výjezdního příkazu je v tomto případě umožnit cizinci oprávněný pobyt po dobu řízení o správním vyhoštění. Bylo by zjevně absurdní, kdyby z tohoto dobrodiní nakonec pramenila nemožnost uložení správního vyhoštění.

Nelze proto předpokládat, že zákonodárce takové důsledky opravdu zamýšlel a z toho důvodu volil právě nedokonavé sloveso v přítomném čase. Krajský soud v této části slova zákona hodnotí toliko jako dílčí nepřesnost. Srovnávání tohoto doslovného znění se zněním jiných bodů téhož ustanovení je za této situace bezpředmětné. Lze ostatně zopakovat, že ani

v případě ust. § 119 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pobytu cizinců zdejší soud (v rozsudku ze dne 29. 11. 2016, čj. 32 A 60/2014-26) neshledal doslovné znění zákona, obsahující nedokonavé sloveso v přítomném čase, za určující.

Při zohlednění účelu zákona (tj. za použití teleologického výkladu) je nutno ust. § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců vyložit tak, že pro jeho aplikaci je postačující zjištění, že cizinec v minulosti (nikoliv v době vydání rozhodnutí) pobýval na území České republiky bez víza, ač k tomu nebyl oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu. Jelikož má být tedy správními orgány posuzována skutečnost, která se odehrála v minulosti, neplyne jim ve smyslu výše citované judikatury ve vztahu k této skutečnosti povinnost zjišťovat její stav v době vydání rozhodnutí (tj. zda protiprávní stav trvá). Lze proto uzavřít, že správní orgány citované ustanovení v projednávané věci vyložily i aplikovaly správně.

Ve skutečnosti, že žalobce v době vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně pobýval na území České republiky oprávněně na základě výjezdního příkazu, soud neshledal ani jiný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Výjezdní příkaz vydaný z důvodu probíhajícího řízení o správním vyhoštění a rozhodnutí o správním vyhoštění jsou instituty komplementární a nijak si vzájemně neodporují.

Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. **zamítl**.

O nákladech řízení (včetně nákladů řízení o kasační stížnosti) bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Brně dne 16. února 2017

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová